

PRIPUŠTANJE DRUGIH KRŠĆANA EUHARISTIJSKOM ZAJEDNIŠTVU

Tajništvo za sjedinjene kršćane odgovorilo je na neka postavljena pitanja o slučajevima pripuštanja drugih kršćana euharistijskom zajedništvu u Katoličkoj crkvi.

1. Pitanje

Često nam tkogod postavlja slijedeće pitanje: U kojim okolnostima i uvjetima mogu biti pripušteni euharistijskom zajedništvu u Katoličkoj crkvi članovi drugih Crkava ili crkvenih zajednica?

To pitanje nije novo. O njemu su već raspravljali II Vat. sabor (Dekret o ekumenizmu, *Unitatis redintegratio*) i Eku-
menski direktorij.

S pastoralnim uputama, koje se ovdje izlažu, ne žele se nipošto mijenjati propisi, koji su na snazi, nego se žele samo rastumačiti, osvjetljujući doktrinalna načela, koja su ih nadahnula, i tako olakšati njihovu primjenu.

2. Euharistija i Otajstvo Crkve

Vrlo je usko povezano otajstvo Crkve s otajstvom Euharistije.

a) Euharistija stvarno sadrži ono, što je sami temelj biti i jedinstva Crkve: tijelo Kristovo predano za žrtvu i dano vjernicima kao kruh vječnog života. Sakramenat tijela i krvi Kristove, koji je udijelio Crkvi kao temelj, po samoj svojoj naravi uključuje:

— službeničku vlast, koju je Krist podijelio svojim apostolima i njihovim nasljednicima, kao i svim svećenicima, da sakramentalno aktualiziraju njegov svećenički čin, kojim se je jednom zauvijek predao Ocu u Duhu Svetomu i svojim vjernima da budu jedno s njim;

— jedinstvo ove službe, koja se mora vršiti u ime Krista, glave Crkve, i stoga u hijerarhijskom zajedništvu službenika;

— vjeru Crkve, koju ispovijeda u samoj euharistijiskoj akciji i s kojom Crkva odgovara u Duhu Svetom na dar Kristov, kakav on stvarno jest.

Sakramenat Euharistije, integralno shvaća s ova tri elementa, označuje pravo jedinstvo, koje on ostvaruje, vidljivo jedinstvo Kristove Crkve, koje se ne može izgubiti.

b) »Misna žrtva, djelo Krista i Božjeg naroda hijerarhijski uređenog, središte je svega kršćanskog života za Crkvu, koliko opću toliko i mjesnu, i za svakog pojedinog vjernika«.

U misnoj žrtvi, slaveći Kristovo otajstvo, Crkva slavi svoje vlastito otajstvo i konkretno očituje svoje jedinstvo.

Kršćani okupljeni oko oltara prikazuju žrtvu po rukama svećenika, koji djeluje u Kristovo ime, i predstavljaju zajedništvo Božjeg naroda ujedinjeni u očitovanju jedne iste vjere. Oni tako tvore znak i neko poslanstvo mnogo šire na-
zočnosti.

Misna je žrtva sama po sebi očitovanje vjere u kojoj se cijela Crkva prepoznaje. Ako promatramo divni sadržaj euharistijskih molitava i bogatstvo ostalih misnih dijelova, bilo nepromjenljivih, bilo promjenljivih prema ciklusu liturgijske godine, i ako imamo pred očima da liturgija riječi i žrtve sačinjava jedan sami i jedinstveni bogoslužni čin, lako će biti jasno, da ništa nije istinitije od načela »lex orandi lex credendi«. Misa zato ima i katehetsku vrijednost, što je nedavna liturgijska obnova s pravom osnažila. Uostalom, tijekom povijesti, Crkva se budno brinula da u svoje poslove uvede najvažnije teme i najznačajnije tekovine zajedničke vjere. Crkva je to činila uvodeći nove tekstove ili nove liturgijske blagdane.

c) Odnos između mjesnog slavljenja Euharistije i cijele crkvene zajednice označuje se još posebnim spominjanjem pape, mjesnog biskupa i ostalih članova biskupskog zbora u euharistijskim molitvama.

Što smo ovdje rekli o Euharistiji, kao središtu i vrhuncu kršć. života, odnosi se također na svu Crkvu i na svakog njezina člana, ali to osobito vrijedi za one, koji aktivno sudjeluju u misnom slavlju i nadasve za one koji prime Kristovo tijelo. Pričest preko mise zaista je najsavršeniji oblik sudjelovanja u Euharistiji, to je prava poslušnost Kristovim riječima: »Uzmite i jedite«.

3. Euharistija Duhovna hrana

Učinak je Euharistije i taj, da duhovno hrani one, koji je primaju, zbog onoga, što ona, po vjerovanju Crkve, stvarno jest, a to je tijelo i krv Gospodinova, koja nam se daje kao hrana za život vječni (cfr. Iv. 6, 54-58).

Euharistija je za krštenike duhovna hrana, koja čini da oni žive istim Kristovim životom, da se dublje utjelovljuju u njega i da jače sudjeluju u cijeloj raspodjeli njegova otajstva. »Tko jede moje tijelo i pije moju krv ostaje u meni i ja u njemu« (Iv. 6, 56).

a) Euharistija je stoga, kao sakramenat potpunog jedinstva s Kristom i savršenstva kršć. života, nužno potrebna svakom kršćaninu, prema Kristovim riječima: »Ako ne jedete tijela Sina čovječjeg i ne pijete njegove krvi, nećete imati života u sebi (Iv. 6, 53).« Svi oni koji intenzivnije žive milosnim životom, osjećaju jaku potrebu ove duhovne hrane. Uostalom, sama Crkva potiče na dnevno sudjelovanje u Euharistiji.

b) Euharistija, kao duhovna hrana, koja ima učinak da kršćanina sjedinjuje s Kristom, ne može nikako biti sredstvo da zadovolji isključivo individualne težnje, pa ako su i uzvišene. Iz jedinstva vjernika s Kristom, glavom mističnog tijela, proističe međusobno jedinstvo vjernika.

Na zajedničkom sudjelovanju kod euharistijskog stola temelji se, prema sv. Pavlu, jedinstvo svih vjernika. »Budući da je samo jedan kruh, mi svi smo jedno tijelo, jer smo svi mi dionici jednoga kruha« (1 Kor 10, 17). Preko ovoga sakramenta »čovjek je utjelovljen u Kristu i sjedinjen s njegovim udovima«. »Čestim« sudjelovanjem u Euharistiji kršćanin se sve više utjelovljuje u Kristovo tijelo i sve više sudjeluje u otajstvu Crkve.

c) Duhovna potreba Euharistije ne odnosi se, dakle, samo na osobni duhovni rast, nego istodobno i neodvojivo promiče naše najdublje uživljavanje u Kristovu Crkvu »koja je njegovo tijelo, punina Onoga koji ispunja sve u svima« (Ef. 1, 23).

4. Opća načela za razne slučajeve pripuštanja

Za članove Katoličke crkve ova su dva aspekta euharistijskog otajstva usko povezana, to znači Euharistija kao bogoslužni sastanak cijele crkvene zajednice sjedinjene u istoj vjeri i Euharistija kao hrana, koja odgovara potrebama duhovnog života, osobnog i crkvenog, svakoga vjernika. Isto će tako biti onoga dana, koji je u Božjoj volji, kad svi Kristovi učenici budu sjedinjeni u samoj jednoj i istoj Crkvi. A kakva je današnja situacija s obzirom na razdiobu kršćana? U sva-

kom je kršteniku normalna duhovna potreba za Euharistijom. Oni koji se ne nalaze u potpunom jedinstvu s Katoličkom crkvom obraćaju se službenicima svojih zajednica, prema diktatu svoje savjesti.

Ali, što treba misliti o onima, koji se ne mogu obratiti svome službeniku ili koji zbog drugih razloga traže Euharistiju od svećenika Katoličke crkve?

Ekumenski direktorij već je označio, kako treba spasiti u isto vrijeme dva zahtjeva: integritet crkvene zajednice i dobro duša.

Upute Direktorija proizlaze iz ova dva opća načela:

a) Tijesni odnos između otajstva Crkve i otajstva Euharistije ne smije nikada biti oštećen, makar bile pastoralne inicijative, koje bismo mogli poduzeti u određenim slučajevima. Po svojoj naravi slavljenje Euharistije odgovara puni očitovanja vjere i crkvenog zajedništva. Ovo načelo ne smije nikada biti zasjenjeno. Ono mora davati smjer našem vladanju na ovom području.

b) Ovo načelo neće biti zasjenjeno, ako se pripuštanje katoličkoj euharistijskoj pričesti u posebnim slučajevima odnosi na one kršćane, koji iskazuju jednaku vjeru kao i Crkva o ovom sakramentu i osjećaju pravu duhovnu potrebu euharistijske hrane, a koji ne mogu doći do službenika svoje vjerske zajednice kroz duže vrijeme i zato spontano traže ovaj sakrament, prikladno su pripravljeni i vladaju se kako se dolikuje kršćaninu.

Ovu potrebu treba shvatiti u gore naznačenom smislu (usp. br. 3 b, c) tj. potrebu rasta u duhovnom životu, potrebu većeg uživanja u otajstvo Crkve i njezina jedinstva.

Osim toga treba pastoralno bdjeti, iako se ostvaruju ovi uvjeti, da ne bi pripuštanje ovih kršćana euhar. pričesti prouzročilo pogibelj ili uznemirenost za vjeru katoličkih vjernika.

5. Razlike na temelju ovih načela između članova istočnih Crkava i drugih vjernih kršćana

U pogledu pripuštanja euhar. pričesti u Katoličkoj crkvi Ekumenski direktorij predviđa za istočne i od nas rastavljene kršćane drukčije mjere nego za ostale kršćane. Razlog je ovaj: Istočne Crkve, iako rastavljene, imaju prave sakramente — osobito na temelju apostolskog nasljedstva — Svećeni-

štvo i Euharistiju — koji ih ujedinjuju s nama najužom savezom, tako da je relativno smanjena pogibelj da se zasjeni odnos koji postoji između euharistijskog i crkvenog zajedništva. Nedavno je Sveti Otac podsjetio da između »naše Crkve i časnih pravoslavnih Crkava postoji već gotovo potpuno zajedništvo, iako ono još nije savršeno, a proizlazi iz našega zajedničkog sudjelovanja u otajstvu Krista i njegove Crkve«.

Ako se, naprotiv, radi o kršćanima, koji pripadaju zajednicama, kojih se vjera u Euharistiju razlikuje od vjere naše Crkve i koje nemaju sakramenta sveć. reda, njihovo pripuštanje katoličkoj Euharistiji sadrži pogibelj da se zasjeni bitni odnos koji postoji između euharistijskog i crkvenog zajedništva. Stoga Direktorij obrađuje ove slučajeve drugačije nego slučaj istočnjaka, i ovo pripuštanje predviđa jedino u iznimnim slučajevima, koji su nazvani »hitna potreba« (necessitas urgens)«. Dok se, međutim, od vjernika traži, da osobno očituju vjeru u Euharistiju, koja je u skladu s vjerom Katoličke crkve, to znači, kako je Krist ustanovio ovaj sakrament i kako Katolička crkva uči, dotle se ovo ne traži od pravoslavnog kršćanina, jer on pripada Crkvi, čija je vjera u Euharistiju u skladu s našom.

6. Vlast kojoj pripada ispitivati slučajeve — smisao br. 55. Ekumenskog direktorija

Br. 55. Ekumenskog direktorija daje široke mogućnosti biskupskoj vlasti u određivanju, da li se ispunjuju ili ne traženi uvjeti za ove rijetke slučajeve. Kad se radi o slučajevima, koji se često i na slični način ponavljaju u određenom kraju, naravno je da Biskupska konferencija može donijeti mjere, koje će imati vrijednost norme (za područje djelokругa dotične mjesne Biskupske konferencije). Najčešće će ipak mjesni ordinarij morati donijeti konkretne odluke. On će sam redovito biti u stanju procijeniti sve okolnosti pojedinog slučaja i odlučiti što treba učiniti.

Osim smrtne pogibelji Direktorij donosi dva slučaja kao primjere, tj. slučaj zatvorenika u tamnici i onih koji se nalaze u stanju progonstva, ali spominje i »druge slučajeve u sličnoj hitnoj potrebi«. Ovi se ne ograničuju na situacije progona i opasnosti. Može se, dogoditi slučaj da se odijeljeni kršćani nađu u velikoj duhovnoj potrebi, a nemaju mogućnosti

obratiti se svojim zajednicama. Spomenimo slučaj dijaspore: u naše doba velikih gibanja i seljenja stanovnika, događa se, češće nego prije, da se kršćani nekatolici nađu raspršeni u katoličkim krajevima. Ovi vjernici često nemaju nikakve pomoći od svojih vjerskih zajednica ili im se ne mogu uteći osim uz cijenu velikih žrtava i troškova.

Ako ovi vjernici ispune ostale uvjete predviđene u Eku-
menskom direktoriju, oni bi mogli biti prepušteni euhar.
pričesti, ali je zadaća mjesnog biskupa da ispita svaki poje-
dini slučaj.

Ovu je pastoralnu uputu vrhovni svećenik Pavao VI odo-
briao i naredio da se objavi pismom kardinala državnog taj-
nika od 25. V 1972. upućenim kardinalu predstojniku ovoga
tajništva.

U Rimu, u zgradi Tajništva za promicanje kršćanskog
jedinstva, 1. lipnja 1972.

Kard. Ivan Willebrands, predstojnik
Fr. Jeronim Hamer O. P. tajnik

PJEVANJE ZAJEDNICE — SLUŽBA LJUBAVI

Pavao VI održao je 24. rujna 1972. homiliju preko sv.
Mise u Bazilici sv. Petra za talijansko udruženje sv. Cecilije
(crkveni pjevački zborovi), a prigodom proslave Perosi-eve
stogodišnjice rođenja. Među ostalim je rekao:

— — —

»Ova stogodišnjica pada u veoma važno vrijeme za Crk-
vu. Maestro Perosi sa svojim izvanrednim muzičkim talen-
tom, bio je oslonac liturgijske obnove, pokrenute od našeg
Predšasnika Pija X. Perosi je svojim izvanrednim kompozi-
cijama i utjecajem svoga genija pridonio da sveta glazba po-
stane iskren i dostojan izraz božanskog kulta i tako je oslo-
bodio dekadence, koja ju je bila zahvatila u nekim slučajevi-
ma vremena, koje mu je neposredno predhodilo.

Perosi je savršeno znao ostvariti direktivu, koju je dao
Sv. Pijo X u svojem Motupropriju »Tra le sollecitudini« (n. 2):
»Sveta glazba treba . . . da u najvećem stupnju ima one odlike
koje su svojstvene liturgiji, posebno: svetost, pravilnu formu
i . . . univerzalnost«.